

Aan de gemeenteraad

Onderwerp:

Collegereactie onderzoek naar daders van geweld tegen LHBTQ-personen¹.

Op welke gronden deze brief?/Waarom nu voorgelegd?

Op 20 maart presenteerde het Wetenschappelijk Onderzoek- en Datacentrum (WODC) in samenwerking met de Erasmus Universiteit de resultaten van hun onderzoek naar daders van geweld tegen LHBTQ-personen². Op 28 maart is tijdens de commissie Bestuur, Organisatie, Financiën en Veiligheid (BOFV) door de raadsleden P. Lansink Bastemeijer (VVD) en I. van Wifferen (D66) een verzoek ingediend over het bespreken van het onderzoek van het WODC (24bb001805). De commissie BOFV verzoekt het college een reactie te sturen op het onderzoek.

Relatie met het coalitieakkoord/collegewerkprogramma/eerder aangenomen moties en gedane toezeggingen:

- Actieplan 'Samenleven in één stad' 2024-2027
- Veiligheidskoers 2023-2027
- 23bb006081 Beantwoording schriftelijke vragen 'Je veilig voelen op straat is een recht'.
- 23bb007613 Motie 'In gesprek met biculturele LHBTIQA+'ers'.

Toelichting:

Samenvattend

Op 19 mei 2020 heeft de minister van Justitie en Veiligheid naar aanleiding van Kamervragen van kamerlid V. Bergkamp (D66) tijdens het Mondelinge Vragenuur over het aanpakken van homofobie een onderzoek naar geweld tegen LHBTQ-personen en de hierbij betrokken daders toegezegd.

¹ In het Actieplan Samenleven in één Stad gebruiken wij de meer volledige afkorting LHBTIQA+. Het onderzoek spreekt van LHBTQ, omdat er minder bekend is over geweld tegen specifiek intersekse en asexuele personen.

² [Dit is bekend over daders van LHBTQ-gerelateerd geweld | Nieuwsbericht | WODC - Wetenschappelijk Onderzoek- en Datacentrum](#)

Het resultaat van die toezegging is het landelijk onderzoek "Richten op de regenboog", een onderzoek naar daders en prevalentie van geweld tegen LHBTQ-personen van het WODC.

Er zijn voor het onderzoek landelijk 88 strafdossiers geanalyseerd. Uit het onderzoek blijkt dat de daders van LHBTQ-gerelateerd geweld bovengemiddeld vaak man zijn en, in vergelijking met geweldplegers in het algemeen, ook vaak antecedenten hebben.

In het onderzoek worden vier knelpunten genoemd rondom LHBTQ-gerelateerd geweld waarop beleid ingezet kan worden:

1. Een deel van het LHBTQ-gerelateerd geweld komt voort uit intolerantie en afkeer van LHBTQ-personen en/of -uitingen;
2. Een deel van het geweld duidt op een normalisatie in de samenleving om te schelden met LHBTQ-gerelateerde termen;
3. LHBTQ-personen doen weinig aangifte van geweldsincidenten;
4. Er is nog veel onduidelijk over geweld tegen specifiek groepen zoals intersekse en asexuele personen.

De aanbevolen maatregelen op basis van bovenstaande vier knelpunten zijn:

1. Er dient beleid gemaakt te worden waarmee een sterk signaal wordt afgegeven tegen daders van LHBTQ-gerelateerd geweld. Om dit te verwezenlijken dient er in zijn algemeenheid genoeg capaciteit en middelen bij betrokken instanties beschikbaar te zijn;
2. Er moet worden ingezet op brede maatschappelijke voorlichting en educatie op verschillende niveaus om dit tegen te gaan;
3. Voorlichting en sensitiviteitstrainingen voor handhavende instanties, voorlichting over rechten en mogelijkheden over aangifte onder LHBTQ-personen en zorg dat wet- en regelgeving inclusief ingericht is;
4. Er is t.a.v. intersekse en asexuele personen toekomstig onderzoek nodig. Bijvoorbeeld naar de registratie van geweld om meer inzicht te krijgen in andersoortige daders, slachtoffergroepen en de prevalentie.

Reactie college op het onderzoek

Het college heeft het rapport ontvangen en gelezen. Het baart het college zorgen dat er sprake is van geweld tegen LHBTIQA+-personen. Geweld, in welke vorm dan ook, mag nooit getolereerd worden. We maken ons hard voor een samenleving waar iedereen vrij en veilig is om zichzelf te zijn en waar geen ruimte is voor haat. Een veilige samenleving maken we samen.

Vanuit het actieplan 'Samenleven in één stad' zetten we in op het tegengaan van discriminatie en het vergroten van de veiligheid en de veiligheidsbeleving van alle Rotterdammers, en dus ook van LHBTIQA+-personen. De volgende acties vanuit het actieplan raken aan meerdere van de aanbevolen maatregelen uit het onderzoek:

- We investeren veel in voorlichting, educatie en dialoog, bijvoorbeeld door gastlessen en workshops in het onderwijs te verzorgen. Veilig jezelf kunnen zijn en respectvol met elkaar omgaan, ook als LHBTIQA+ persoon, staat daarbij centraal.
- Vanaf 2017 is de Veiligheidsalliantie Natuurlijk Samen³ actief. De Veiligheidsalliantie Natuurlijk Samen is een netwerk waar o.a. de gemeente, politie/Roze in Blauw, RADAR, Dona Daria en een aantal LHBTIQA+-organisaties onderdeel van uit maken.

³ De naam 'natuurlijk samen' is niet meer in gebruik, maar wordt hier genoemd om het te onderscheiden van de VeiligheidsAlliantie regio Rotterdam (VAR).

Binnen de Veiligheidsalliantie Natuurlijk Samen wordt er gewerkt aan een strategisch netwerk, agendering en kennisdeling rondom veiligheid op straat voor LHBTIQA+-personen. Hier wordt nauw samengewerkt om beleidsmaatregelen te ontwikkelen die de veiligheid van de LHBTIQA+ gemeenschap bevorderen.

- Het college heeft een stadsmarinier anti-discriminatie en -racisme aangesteld. De stadsmarinier draagt vanuit zijn rol bij aan de doelen van het actieplan 'Samenleven in één stad'. Dit door te zorgen voor urgentie, versnelling en zoeken naar innovatieve oplossingen.
- De aanpak Seksuele Straatintimidatie heeft als doel het voorkomen en aanpakken van seksuele straatintimidatie door het vergroten van bewustwording in de samenleving van dit probleem. De aanpak richt zich ook op LHBTIQA+-doelgroep. De komende jaren wordt de aanpak Seksuele Straatintimidatie geïntensiveerd.
- Verder zijn er diverse gesubsidieerde initiatieven vanuit de stad gericht op de ondersteuning van en het positief zichtbaar maken van LHBTQIA+ gemeenschappen.
- Er is een stadsbrede campagne over discriminatie, die de link legt naar www.discriminatie.nl met informatie over discriminatie op grond van seksuele gerichtheid en de mogelijkheid om dit te melden.

Ook vanuit de politie heeft dit de aandacht. Bij de politie-eenheid Rotterdam fungeert Roze in Blauw als een netwerk waarbij verschillende agenten aangesloten zijn. De agenten die aangesloten zijn bij Roze in Blauw zijn er onder andere voor kennisdeling over LHBTIQA+-gerelateerde thema's. Collega's kunnen bij hen terecht met vragen rondom deze thema's. Elke operationele collega kan een melding afhandelen. Wanneer het geen heterdaad betreft waarop acuut inzet nodig is, kan een melding ook direct bij Roze in Blauw worden gedaan. De agenten van Roze in Blauw bieden een luisterend oor, verwijzen door, bemiddelen en ondersteunen.

Reactie op de aanbevolen maatregelen uit het onderzoek:

We gaan hieronder in op de afzonderlijke aanbevolen maatregelen.

1. *Intolerantie en afkeer van LHBTQ-personen en/of -uitingen en een sterk signaal tegen daders.*

Op dit moment ligt er een initiatiefwetsvoorstel 'Strafverhoging discriminatoir gemotiveerde geweldsdelicten' waarin wordt beoogd om een wijziging aan te brengen in het Wetboek van Strafrecht⁴. Het plenaire debat in de Tweede Kamer staat gepland op 10 juni 2024. Wanneer de wet wordt aangenomen, wordt het discriminatoir oogmerk als strafverzwarringsgrond opgenomen. Momenteel zijn we in afwachting van dit wetsvoorstel.

2. *Normalisatie om te schelden met LHBTQ-gerelateerde termen en breed inzetten op maatschappelijke voorlichting en educatie*

Vanuit het actieplan 'Samenleven in één stad' bieden we gastlessen en workshops aan voor het onderwijs (alle niveaus) over samenleven in een diverse stad waarbij ook aandacht is voor seksuele- en genderdiversiteit. Ook in diverse andere gesubsidieerde projecten, campagnes en projecten tegen discriminatie op de arbeidsmarkt etc. is dit onderdeel van de inzet. Verder biedt Halt (richt zich op het voorkomen en bestrijden van

⁴ [Voorstel van wet van de leden van de leden Timmermans en Bikker tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht in verband met de invoering van het discriminatoir oogmerk als strafverzwarringsgrond | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)

jeugdcriminaliteit) in het onderwijs de voorlichting 'Tolerantie en Respect' waarin de leerlingen het belang van tolerant en respectvol gedrag leren.

3. LHBTQ-personen doen weinig aangifte van geweldsincidenten.
- Voorlichting en sensitiviteitstrainingen voor handhavende instanties

Wij vragen in de opleiding voor gemeentelijke handhavers aandacht voor discriminatie. Voorlichting over seksuele- en genderdiversiteit en sensitiviteit met betrekking tot bejegening van deze groep maakt hier onderdeel van uit.

Roze in Blauw van de politie-eenheid Rotterdam geeft voorlichting op de Politieacademie in Rotterdam en aan alle nieuwe collega's bij het Regionaal Service Centrum van de Politie Rotterdam. De inhoud van deze voorlichting richt zich op uitleg over het onderwerp, de betekenis van de letters, de noodzaak van op een respectvolle en professionele manier omgaan met personen uit de LHBTIQA+ gemeenschap en praktische tips over het fouilleren van transgenders en aanspreken van non-binaire personen, etc.

Er wordt wekelijks aan Roze in Blauw gerapporteerd over alle meldingen waarin woorden staan die veel voorkomen binnen de LHBTIQA+ gemeenschap. Deze meldingen worden allemaal door Roze in Blauw ingelezen waarna Roze in Blauw de collega's benadert met feedback; complimenteren als ze het goed hebben gedaan, indien nodig verdiepvragen te stellen en verbetermogelijkheden te bespreken. De expertise van Roze in Blauw wordt altijd aangeboden. De meldingen met een discriminatoir karakter worden doorgestuurd naar de "Discriminatie" Officier van Justitie. Roze in Blauw geeft gevraagd en ongevraagd advies aan de politie-eenheid Rotterdam.

- Voorlichting over rechten en mogelijkheden over aangifte onder LHBTIQ-personen

Vanuit het samenlevingsbeleid is dit een punt van aandacht, o.a. in het kader van onze activiteiten binnen de Veiligheidsalliantie Natuurlijk Samen.

Bij de politie-eenheid Rotterdam wordt deze voorlichting door Roze in Blauw gegeven. Deze voorlichtingen worden ook op diverse locaties gegeven waar personen uit de LHBTIQA+ gemeenschap komen, zoals Regenboogevenementen. Op uitnodiging is Roze in Blauw beschikbaar om bij ketenpartners e.d. voorlichting te geven.

- Zorg dat wet- en regelgeving inclusief ingericht is

Op landelijk niveau is dit onderzoek op 20 maart 2024 per brief door de minister Yeşilgöz van Justitie en Veiligheid ter bespreking verzonden aan de Tweede Kamer⁵. Hierin is aangegeven dat de beleidsreactie op dit onderzoek gecombineerd zal worden met de uitkomsten van het evaluatie-onderzoek naar het Actieplan Veiligheid LHBTI 2019-2022, dat voor de zomer zal worden afgerond.

4. Onduidelijkheid over geweld tegen intersekse en asexuele personen en toekomstig onderzoek naar bijvoorbeeld de registratie van geweld om meer inzicht te krijgen in andersoortige daders, slachtoffergroepen en de prevalentie.

⁵ [Emancipatiebeleid | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)

Het college kan zich voorstellen dat dergelijk onderzoek kan bijdragen aan meer inzicht in de aard van de problematiek. In ons eigen beleid zijn we ons ervan bewust dat de LHBTIQA+ gemeenschappen zich enerzijds onder dezelfde vlag verenigen, en tegelijk erg van elkaar verschillen – zoals dat in elke gemeenschap het geval is.

Tot slot

Op basis van het actieplan 'Samenleven in één stad' wordt er ingezet op de veiligheid van de Rotterdamse LHBTIQA+ gemeenschap. Daarnaast werkt de gemeente met haar partners structureel aan een veilig Rotterdam. De uitwerking hiervan is terug te vinden in de Veiligheidskoers 2023-2027.

De ontwikkelingen rondom de bespreking van het WODC-onderzoek in de Tweede Kamer en het wetsvoorstel Strafverhoging discriminatoir gemotiveerde geweldsdelicten worden nauwlettend gevolgd.

Financiële en juridische consequenties/aspecten:

Geen.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en stellen voor om toezegging 24bb001805 als afgedaan te beschouwen.

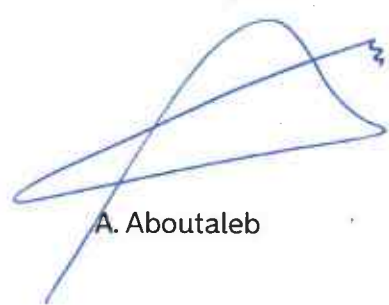
Burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

G.J.D. Wigmans

Bijlage:
Het WODC-onderzoek

De burgemeester,

A. Aboutaleb